U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **nezl. V., H.,** zastoupena matkou O. H., jako zákonnou zástupkyní, právně zastoupena JUDr. Jindřichem Vítkem, advokátem, se sídlem Nad Petruskou 1, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2009, č.j. OAM-23/LE-07-07-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2009, č. j. 2 Az 4/2009 – 55,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci, advokátu JUDr. Jindřichu Vítkovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč. Tato částka bude jmenovanému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2009, č.j. OAM-23/LE-07-07-2009. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto tak, že se žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zřejmě nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížnosti podané s odvoláním na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se stěžovatelka dovolává toho, že žalovaný správní orgán při zjišťování skutkového stavu porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, když nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný si neopatřil pro vydání rozhodnutí odpovídající a dostatečné podklady a

nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevypořádal se v rozhodnutí se všemi důvody, které žalobkyně v řízení uvedla. Žalobkyně poukazuje rovněž na to, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení, které předcházelo podání žaloby netrpělo procesní vadou. Žalobkyně je toho názoru, že se žalovaný dopustil porušení správního řádu minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci, odůvodnění rozhodnutí žalovaného je nedostatečné. Žalovaný vůbec nezjišťoval, zda se paní O. H. obrátila na Ukrajině na policejní orgány, a nijak se nazabýval tím, jakým způsobem s ní její bývalý přítel zacházel a zda toto zacházení dosáhlo stupně intenzity pronásledování. Přitom bývalý přítel matky žalobkyně tuto věznil, bil, znásilňoval, nutil k trestné činnosti, a když se ta obrátila opakovaně na policejní orgány, ty nic nešetřily a proti příteli nijak nezasáhly. Bývalý přítel paní O. H. přitom této vyhrožoval, že po návratu na Ukrajinu jí dceru vezme. Na žalobkyni jakožto dceru paní O. H. se obdobně vztahují stejné důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako se vztahují na paní O. H., jelikož je evidentní, že bývalý přítel paní O. H. je schopen fyzicky napadnout i žalobkyni, zejména pak je schopen žalobkyni oddělit od její matky. Soud v předcházejícím řízení rovněž nesprávně posoudil právní otázku, když dospěl k závěru, že v případě žalobkyně nejsou důvody pro udělení azylu. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu platí, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování mj. z důvodu pohlaví, příslušnosti k určité sociální skupině. Stěžovatelka současně uvádí jako důvod přijatelnosti kasační stížnosti rozdílnost judikatury, kdy podle ní Městský soud v Praze v napadeném rozsudku v rozporu např. s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 - 55, nebo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29.7.2009, č.j. 4 Azs 31/2009-93, zcela opomenul, že matka žalobkyně byla obětí domácího násilí a pro ni nebylo možné získat ochranu u ukrajinských státních orgánů, a dospěl k závěru, že žalobkyně není příslušnicí určité sociální skupiny. Stěžovatelka dodává, že jak Nejvyšší správní soud již mnohokráte v minulosti vyjádřil, není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují. Žalobkyně se proto domnívá, že jsou dány důvody pro zrušení předmětného rozsudku Městského soudu v Praze. Na základě uvedeného stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti spis neobsahuje.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. V posuzované věci Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval tzv. přijatelností kasační stížnosti, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, kasační stížnost by byla nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelů, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatelky. Jinými slovy, přichází-li stěžovatelka s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. V takém případě by kasační stížnost musela být podle citovaného ustanovení § 104a s. ř. s. odmítnuta jako nepřijatelná.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat nejen od její přípustnosti, ale i od její důvodnosti, která je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů uváděných stěžovatelkou (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud posuzuje teprve, či jenom, v těch případech, kdy je kasační stížnost shledána jako přípustná a současně přijatelná.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je, vedle splnění podmínek přípustnosti a uvedení důvodů kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., rovněž uvedení, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost projednat jako

přijatelnou. Zde je nutné poznamenat, že stěžovatelka uvedla jako důvod přijatelnosti podané kasační stížnosti rozdílnost judikatury. Za této situace se Nejvyšší správní soud otázkou přijatelnosti kasační stížnosti zabýval nikoliv obecně, ale i s ohledem na stěžovatelkou uváděné tvrzení.

Z obsahu správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že matka stěžovatelky požádala o udělení mezinárodní ochrany své dcery, která se narodila v České republice dne 3. 12. 2008. Jako důvod žádosti uvedla, že chtějí společně zůstat v České republice. Matka stěžovatelky má na Ukrajině bývalého přítele, s nímž se hádala, odjela do České republiky a požádala o azyl. Bývalý přítel není otcem stěžovatelky, a matka stěžovatelky se v případě návratu obává, že by s ním mohli mít problém. Otec stěžovatelky teď musel odejet na Ukrajinu, neúspěšně žádal o azyl. Chce se do České republice vrátit, aby žili zde.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, že během správního řízení bylo prokázáno, že stěžovatelka neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

K tomu je třeba v prvé řadě poznamenat, že pokud jde o posouzení nyní tvrzené možnosti udělení azylu stěžovatelce podle § 12 písm. b) zákona o azylu, lze v případě stěžovatelky, která je nezletilá, narodila se na území České republiky, nikdy na Ukrajině nebyla, s přítelem matky se nikdy nesetkala, vycházet toliko z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které se vztahovaly na matku samotnou, tj. paní O. H. Jak je Nejvyššímu správnímu soudu známo z jeho rozhodovací činnosti (o kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany matky stěžovatelky bylo jednáno a rozhodováno Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 4 Azs 97/2008, a usnesením ze dne 22. 1. 009 byla její kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost) případ matky stěžovatelky nebyl srovnatelný se situacemi, na něž míří stěžovatelkou nyní v kasační stížnosti namítaná judikatura. Stěžovatelkou nyní citovaná judikatura výslovně hovoří o situacích, kdy *pro oběti domácího násilí nebylo možné získat ochranu u ukrajinských státních orgánů*. V případě matky stěžovatelky, jak vyplývá z obsahu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v její věci, však tomu takto nebylo. Matka stěžovatelky v řízení ve své azylové věci vypověděla před žalovaným, že *opustila zemi původu v říjnu roku 2006 a do ČR přicestovala na pozvání s vízem na 90 dní. Měla problémy s přítelem, s nímž žila ve společné domácnosti a tento ji bil. Dvakrát se obrátila na polici, ale ta jí nepomohla. Když se později znovu obrátila na policii, bylo jí asi po týdnu sděleno, že přítel někam odejel a oni ho nenašli. V České republice měla kamarádku a tak se rozhodla situaci řešit odjezdem do České republiky. Zde po určitou dobu pracovala, po vypršení platnosti víza zde pobývala nelegálně a na radu známého požádala o mezinárodní ochranu, a chtěla tak svůj pobyt zde legalizovat.* Z takto prezentovaného přístupu ukrajinské policie závěr, že *nebylo možné získat ochranu u ukrajinských státních orgánů,* učinit nelze. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že *Problémy žadatelky o azyl s manželem s kriminálními sklony a nečinnost policie při řešení jejích problémů, jestliže se žadatelka ani nepokusila obrátit se na nadřízené policejní orgány Ukrajiny, nejsou důvodem pro udělení azylu.*, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68 (www.nssoud.cz). K tomu, aby bylo možné konstatovat, že nebylo možné získat ochranu u státních orgánů v zemi původu, nelze vycházet jenom z toho, jaká byla tvrzená reakce příslušných orgánů na místní úrovni, ale je třeba se také dovolávat ochrany či nápravy u orgánů nadřízených, resp. kontrolních, apod., k čemuž tyto orgány mj. také slouží.

Navíc je třeba připomenout, že ve vlastním správním řízení ve věci stěžovatelky matka stěžovatelky nyní v kasační stížnosti namítané tvrzení, že v jejím případě *nebylo možné získat ochranu u ukrajinských státních orgánů,* neuváděla. Ostatně nic takového neuváděla ani v žalobě a jejím doplnění. Poprvé v nyní posuzované věci se toto tvrzení objevuje až v kasační stížnosti, a to nikoliv jako její věcný důvod, ale jako argument pro přijatelnost kasační stížnosti, s nímž se však s ohledem na bezprostředně výše uvedené nemohl Nejvyšší správní soud ztotožnit.

Nejvyšší správní soud může kasační stížnost posuzovat jen ve spojení s tím, co stěžovatelka uplatnila buď přímo ve správním řízení před žalovaným správním orgánem, nebo návazně v řízení o podané žalobě před Městským soudem v Praze. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s., a stejně tak i podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu k tomuto ustanovení, *nemůže stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno,ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné* (z judikatury viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 – 49). Obdobně je třeba uvést, že podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. *nemůže stěžovatel poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí uplatňovat skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží* (z judikatury viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, sp. zn. 1 Azs 34/2004).

Mimo uvedené se ve spojení s námitkou, že správní orgán nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nabízí dodat, že tato námitka nemá nejen oporu ve spisu, ale jeví se bezpředmětná i s ohledem na to, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud pro podporu svých tvrzení odkazuje i na dosavadní judikaturu, kde např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004, mj. vyplývá, že *byla-li žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.* Obdobně lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003 - 38 (č. 42/2003 Sb. NSS), podle něhož *„jestliže cizinec v řízení o udělení azylu vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, není posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv ve státě, jehož občanství cizinec má, nezbytné*“ (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, publ. na www.nssoud.cz).

Obdobně pokud jde o definici sociální skupiny, jejíž členové mohou mít odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů, lze pak opět odkázat na judikaturu zdejšího soudu – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 - 49, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, stejně jako na rozsudky avizované stěžovatelkou v kasační stížnosti. Znaky sociální skupiny, tak, jak byly vymezeny judikaturou, „skupina“ dětí, ve vztahu k nimž je hypoteticky dovozováno ohrožení eventuálním budoucím násilím ze strany třetích osob, nenaplňuje.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby, a to příprava zastoupení a dále doplňující podání soudu § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 4200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony à 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Zástupce je plátcem DPH, proto se výše odměny zvyšuje o 19 %, na částku 5712 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu